



EH
15/12/25

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit, Belastingdienst en Douane

Persoonsgegevens

nota

Onderzoek Commercieel-Fiscaal

Datum

11 december 2025

Notanummer

2025-0000612531

Bijlagen

1. Onderzoek - Verschillen
2. Concept kamerbrief TK
3. Concept kamerbrief TK

Aanleiding

Aan de Kamer is toegezegd¹ om – in lijn met het rapport van de Adviescommissie belastingheffing van multinationals (de Adviescommissie) – de mogelijkheden te verkennen om ook meer inzicht te krijgen in de commerciële winstgegevens van bedrijven. Tijdens de AFB in de Eerste Kamer heeft u toegezegd om dit onderzoek voor het kerstreces naar de Kamer te sturen. Met deze nota wordt u geïnformeerd met betrekking tot de uitkomsten van dit onderzoek (zie bijlage 1).

Beslispunten

- Bent u akkoord met het versturen van het onderzoek aan de Kamer en de bijgevoegde kabinetsreactie (zowel voor de Eerste als Tweede Kamer)? Graag de brieven te ondertekenen.
- Bent u akkoord met het openbaar maken van deze nota en bijhorende documenten conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's?

Akkoord
Akkoord.

Kernpunten

- Het onderzoek geeft vervolg aan twee aanbevelingen van de Adviescommissie, te weten: (1) verplicht bedrijven om hun commerciële winst in Nederland te rapporteren en (2) maak inzichtelijk waar verschillen ontstaan tussen de commerciële en fiscale winstbepaling en of dit verschil tussen multinationals en nationale ondernemingen.
- Hiertoe is onderzocht hoe de commerciële winst van in Nederland actieve ondernemingen zich verhoudt tot het belastbare bedrag in de vennootschapsbelasting en in hoeverre eventuele verschillen tussen deze grootheden afwijkt afhankelijk van of de onderneming nationaal of internationaal opereert.
- Uit het onderzoek blijkt dat er aanzienlijke verschillen tussen de commerciële winst en het belastbare bedrag optreden. Deze verschillen zijn voor het merendeel goed verklaarbaar vanuit de fiscaliteit.
- Enkele verschillen zoals die in afschrijvingen en herwaarderingen vergen nader onderzoek of deze beleidsmatige actie vereisen. Hiertoe zijn in het rapport aanbevelingen gedaan.
- Uit het onderzoek blijkt verder dat deze verschillen niet per se samenhangen met of een onderneming multinational is of niet. Het onderzoek geeft dus geen aanwijzingen dat de bedrijfseconomische

¹ Kamerstukken II 2019/20, 31066, nr. 699

werkelijkheid van de fiscale werkelijkheid afwijkt door bijvoorbeeld meer belastingplanningsmogelijkheden bij multinationals.

- De kabinetsreactie (bijlage 2) geeft een korte samenvatting van het onderzoek en laat eventuele verdere vervolgstappen vanwege de demissionaire status aan een volgend kabinet. Wel is een onderzoek toegezegd naar afschrijfbeperkingen en -verruiming.

Toelichting

Achtergrond aanbevelingen Adviescommissie Ter Haar

- Uit de berekening bleek dat de belastingdruk van multinationals en nationale ondernemingen niet sterk van elkaar afweken.
- Een belangrijke kanttekening die de Adviescommissie hierbij plaatste, is dat de Nederlandse aangiftegegevens zijn gebaseerd op de fiscale winstbepaling, waardoor de effectieve druk niet in verhouding tot de commerciële (of bedrijfseconomische) winst wordt berekend.
- Inzicht in deze verschillen tussen commerciële en fiscale winstberekening kan meer inzicht geven in de belastingheffing van multinationals ten opzichte van nationaal opererende ondernemingen.
- Om die reden is aanbevolen om bedrijven te verplichten hun commerciële winst in Nederland te overleggen bij de fiscus, zodat de effectieve druk ook kan worden afgezet tegen de bedrijfseconomische winst.
- Daarnaast is aanbevolen om te onderzoeken waar verschillen ontstaan tussen de commerciële en fiscale winstbepaling om zo een completer beeld te krijgen van de oorzaken van verschillen in de effectieve belastingdruk berekend in verhouding tot de commerciële en fiscale gegevens.

iebert
dit niet al
dan?

Inhoud van het onderzoek

- In het onderzoek (bijlage 1) wordt een vergelijking gemaakt tussen de commerciële jaarrekeninggegevens zoals bekend bij het CBS en de gegevens uit de aangifte vennootschapsbelasting.
- In het onderzoek (bijlage 1) is onderzocht hoe de commerciële winst van in Nederland actieve ondernemingen zich verhoudt tot het belastbare bedrag in de vennootschapsbelasting en in hoeverre eventuele verschillen tussen deze grootheden afwijkt afhankelijk van of de onderneming nationaal of internationaal opereert.
- Hiertoe is in het onderzoek een vergelijking gemaakt tussen de commerciële jaarrekeninggegevens zoals bekend bij het CBS en de gegevens uit de aangifte vennootschapsbelasting.
- Uit de analyses blijkt dat verschillen tussen de commerciële winst en het belastbare bedrag voor de vennootschapsbelasting groot zijn, gemiddeld circa € 28,8 miljard per jaar over de jaren 2010-2020.
- Een groot deel van de verschillen valt toe te schrijven aan fiscale principes. Zo is het merendeel te verklaren doordat de deelnemingsvrijstelling dubbele belastingheffing voorkomt door voordelen uit hoofde van een deelneming buiten aanmerking te laten bij het bepalen van de winst, omdat bij de deelneming al belasting over het resultaat is geheven (€ 23,3 miljard). Een andere verklaring voor een groot deel van het verschil is de verliesverrekening (€ 5,6 miljard) waardoor ondernemingen worden belast naar hun totaalwinst, wat een uitgangspunt is van de winstbelasting.
- Minder goed verklaarbare verschillen worden gevonden ten aanzien van afschrijvingen en herwaarderings.

- Op basis van de analyse in dit rapport kan niet worden uitgesloten maar ook niet worden bevestigd dat grote multinationals meer mogelijkheden hebben om het belastbare bedrag in negatieve zin te beïnvloeden ten opzichte van de commerciële winst. Bij kleinere internationale ondernemingen (gemiddeld € 600 miljoen balanswaarde) zijn hiervoor in ieder geval geen aanwijzingen.

Aanbevelingen omtrent moeilijk verklaarbare verschillen

- Zo volgen verschillen veelal uit de beginselen van het totaalwinst- en jaarwinstbegrip wat te herleiden is naar jurisprudentie die ver teruggaat. Onderzocht kan worden of de gehanteerde beginselen (zoals het realisatiebeginsel, realiteitsbeginsel, eenvoudbeginsel en voorzichtigheidbeginsel) in de verschillende hedendaagse situaties nog passend is.
- Eventuele stroomlijning van de winstbepalingen kan leiden tot een vermindering in complexiteit van de financiële verantwoording (administratieve lasten). Eventuele belastingopbrengst van een degelijke stroomlijning kunnen teruggegeven worden via lagere tarieven.
- Ook geldt ten aanzien van de afschrijvingsverschillen dat specifieke afschrijfbepalingen en -verruiming hier een rol in kunnen spelen. Vandaar dat verder wordt aanbevolen naar deze bepalingen nader onderzoek te verrichten. Deze is reeds opgenomen in de SEA.

*- Waarschijnlijk wel
- het wetswijziging
voor Naaf zijn
en is afgekeurd van
goed Werkhoud BKB*

Communicatie

Niet van toepassing

Politiek/bestuurlijke context

De heer Van Apeldoorn (SP) heeft bij de AFB in de EK gevraagd om de uitkomsten van dit rapport voor de behandeling van het Belastingplan 2026 te doen toekomen aan de EK. U heeft hierop aangegeven uw best te doen, maar het rapport voor het kerstreces te doen toekomen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.